

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE
BARCELONA

SÍNDIC DE GREUGES

MEMÒRIA DE L'ANY 2008

Jordi Porta Ribalta
Síndic de Greuges
Gener 2009

Aquest any hem sobrepassat la mitjana de queixes que el Síndic ha hagut d'atendre. Quan la mitjana dels anys anteriors estava a l'entorn de les 85, enguany hem atès 107 sol·licituds d'intervenció. Aquest fet no sol tenir la interpretació de que els problemes de les relacions entre els usuaris de la nostra Universitat i el funcionament de la mateixa hagin empitjorat. En general vol dir simplement que estudiants, professors i PAS coneixen més l'existència i les funcions del Síndic i hi acudeixen amb més facilitat. Si observem altres universitat, comparant el nombre d'estudiants i professors i el nombre de queixes rebudes, estem una mica per sobre de la mitjana però dins de les proporcions més freqüents.

Apart d'aquestes 107, aquest any hi ha hagut els conflictes derivats de l'aplicació de l'anomenat Pla de Bolonya, en el qual el Síndic ha procurat intervenir com a mediador quan ha estat possible. S'han rebut queixes reclamant més diàleg, la supressió dels expedients oberts i protestant per l'aplicació puntual de mesures de seguretat amb la intervenció de les forces de seguretat, d'una banda, i s'han rebut queixes reclamant una normalització de la vida acadèmica i protestant per l'impediment d'accés a les aules per l'acció d'unes minories, d'altra banda. Com a Síndic, vaig oferir-me a mediar, però pràcticament després de l'Estiu només he tingut l'oportunitat de transmetre la informació que anava rebent a les parts directament implicades i interessades, especialment al Consell de Govern

Respecte als temes tractats habitualment, vet aquí la freqüència dels que han arribat a la sindicatura:

4% Accés: Són els casos derivats del trasllat d'expedients o de les limitacions imposades per la preinscripció.

5% Beques: Són les demandes motivades per una concessió de beques considerada injusta.

7% Contractes i retribucions: Són queixes motivades per una manca de promoció que estava prevista.

10% Convalidacions: Són demandes d'equiparació de matèries i assignatures ja cursades en altres universitats.

20% Docent: Són els problemes derivats de la situació del professorat a l'interior del seu departament o de les suposades incompatibilitats amb algun estudiant.

9% Exàmen: Ens referim a les queixes derivades dels exàmens o per un control de coneixements considerat inadequat.

22% Matrícula: Són queixes promogudes pel no reconeixement de crèdits, per l'anulació o pel recàrrec de les matrícules per impagament, per la manca o suposat error en la informació, pels canvis de grup per necessitats personals, etc.

14% Serveis: Són queixes derivades del funcionament suposadament incorrecte dels serveis administratius o d'incidències en el campus o, per exemple, per l'incompliment de la llei antitabac.

5% Titulació: Problemes derivats del retard en el lliurament del títol o d'un títol que no es correspon o no dóna la informació suficient per a l'acreditació

4% Postgrau-Master: Són problemes derivats del funcionament dels Masters o Postgraus, dels canvis en la programació.

1.- Els canvis de programació acadèmica i els períodes de transició.

Hi ha problemes en el període de transició que es produeix en el canvi d'un pla d'estudis. Estudiants que comptaven poder aconseguir un certificat a partir d'uns requisits vigents fins al moment, tendeixen a incrementar les matrícules corresponents abans no canviïn el pla. La contradicció entre les sol·licituds i el límit de places disponibles creen situacions difícils de gestionar però que caldria preveure. Aquest curs s'ha donat especialment aquest fet en la consecució del CAP (Certificat d'Aptitud Pedagògica), certificat, en aquest cas, indispensable per accedir a alguns lloc de treball.

2.- La concessió de beques.

Com és natural, per ben reglamentats que estiguin els mecanismes, sempre es produeixen situacions que les normatives no han pogut preveure i que caldria mirar si cal fet excepcions a la regla. Com ja vaig fer constar en memòries anteriors, aquestes excepcions podrien aplicar-se d'una manera més justa si la nostra Universitat tingués traspasada la capacitat per decidir la concessió de les beques des de la proximitat dels problemes concrets en comptes de dependre administrativament d'organismes llunyans. Un cas concret d'aquest curs és el d'un estudiant que té una minusvalidesa que no li permet seguir els cursos al mateix ritme que els altres estudiants i que demana si li poden perllongar la beca un curs més del que està reglamentat.

3.- L'accés a la Facultat de Medicina de la UAB.

Algunes facultats tenen més demanda que oferta de places. Per tant, la Facultat de Medicina no és una excepció. En tot cas pot semblar sorprenent que, atesa la demanda de professionals que es fa patent en els nostres serveis sanitaris, no es pugui acollir una població d'estudiants disposats a fer la carrera i amb una nota de tall superior a la mitjana. Si en faig menció aquí és perquè es produeixen dos fets. Hi ha una demanda creixent d'estudiants sudamericans que ha hagut de ser regulada establint percentatges màxims d'admissió, amb les corresponents queixes. I a la inversa, estudiants del país que reclamen més places per ells. Hi ha el cas concret d'una estudiant amb domicili a Barberà del Vallès, per tant li correspon la nostra Universitat, que ha hagut de fer el primer curs a Lleida, amb el que això suposa de despesa extraordinària, i que ara reclama, un cop acabat aquest primer curs amb bones notes, la possibilitat de continuar a la facultat de la nostra universitat.

5.- L'organització dels Masters.

L'increment de la programació de Màsters i el preu de la seva matrícula caldria que anessin acompanyats d'una atenció especial en el desenvolupament del contingut anunciat i del calendari de realització. Aquest any s'ha produït un cas que, encara que sigui probablement excepcional, mereix ser ressenyat. Una estudiant sudamericana amb bon expedient acadèmic al seu país, es matricula a un Màster que, tant pel programa com pels professors que l'han d'impartir, li interessa de cara a millorar el seu currículum. Envia la documentació a la nostra Universitat i és admesa. Li comuniquen per escrit que el Màster començarà a primers de febrer. A partir d'aquesta informació el govern del seu país li concedeix una beca i, al mateix temps, gestiona l'assegurança mèdica per tal que estigui coberta un cop arribada aquí. Quan arriba a la nostra

Universitat, en el departament corresponent li varen comunicar que no sabien si el Màster es podria fer i, en tot cas, potser el començarien el mes de setembre. Com és natural la decepció va ser majúscula i, malgrat d'haver buscat alguna solució de compromís, se'n va tornar al seu país amb el descrèdit corresponent de la nostra Universitat.

5.- El funcionament dels departaments.

Ja he fet menció en els informes d'anys anteriors que un dels problemes estructurals de les nostres universitats és el funcionament d'alguns departaments. Per tant, no m'hi estendré. No tinc la solució. En tot cas, l'apel·lació als principis teòricament democràtics de l'aprovació de les propostes per majoria, no sembla que sigui la solució quan queden minories permanentment insatisfetes. Hi ha departaments amb conflicte permanent i pendents d'una possible divisió. Com a síndic de greuges, he rebut escrits i he tingut l'oportunitat de parlar amb les diverses parts i espero que es trobi finalment solucions raonables i justes.

6.- Les característiques de l'estudiant actual.

També com he fet notar en informes anteriors, cal tenir presents els problemes derivats del tipus d'estudiant que durant els darrers anys s'han incorporat a la vida universitària. Estudiants que treballen i que necessiten específicament els grups de matí o tarda, que tenen responsabilitats familiars o que temporalment no poden complir les obligacions acadèmiques d'una universitat presencial com és la nostra. Els exemples concrets podrien ser diversos. Per posar-ne un de recent. Un estudiant que ha demanat excedència per un any en el seu lloc de treball per poder-se dedicar als estudis intensament i acabar la carrera. Al mateix temps, però, demana que es pugui matricular de més crèdits dels habitualment permesos i, de fet, demostra que el seu rendiment acadèmic ho podria permetre. Però hi ha dificultat per acceptar el nombre de crèdits als qual es vol matricular.

7. La llengua catalana a la Universitat Autònoma

La universitat és lògicament multilingüe però el fet que la llengua catalana sigui la pròpia de la Universitat Autònoma segons els seus estatuts, sembla que hauria de comportar que almenys la comprensió d'aquesta llengua fos un requisit generalitzable. Alguns estudiants s'han queixat de la impossibilitat de seguir la majoria de les seves classes en llengua catalana i, com a cas particular, un llicenciat en biologia s'ha queixat que per accedir al Programa Acadèmia de l'ANECA li reclamin que tots els documents acreditatius que no estiguin escrits en llengua castellana hauran de presentar una traducció jurada, amb el que suposa de discriminació i de despesa addicional.

He volgut posar exemples concrets per tal de que s'entenguin millor alguns apartats de les queixes rebudes tal com s'han exposat al principi i que poden semblar poc entenedores. Com he fet constar sovint la tasca del Síndic ha de ser independent i confidencial quan el cas ho exigeix. I es possible que hagi de recomanar que una

normativa aprovada no es compleixi amb rigidesa quan el cas concret exigeix fer una excepció. En tot cas, és missió del Consell Social, del Claustre i de l'Equip de Govern de prendre les decisions pertinents